

Korte terugblik Agora Videosessie Psychosociale ondersteuning van mensen in de laatste levensfase

Op 10 december organiseerde Agora een videosessie over 'Psychosociale ondersteuning van mensen in de laatste levensfase'. De deelnemers kwamen vanuit verschillende domeinen, zoals de zorg, het sociaal domein en zingevingsdomein. Naast professionals waren er ook vrijwilligers aanwezig. Het was daarmee een gemêleerd gezelschap en dat gaf goede gesprekken in de breakout rooms. Jose van Nus was onze gastspreker. Zij is sociaal werker en heeft jarenlange werkervaring met de palliatieve benadering in een hospice.

Psychosociale ondersteuning van mensen in de laatste levensfase gaat over draaglast en draagkracht. Waarbij de ziekte een last is die vanaf het begin gedragen moet worden, zowel door degene die ziek is en de naaste. Daarmee is het zoeken naar een balans ook in verhouding tot andere gezinsleden.

In het indrukwekkende filmpje Moving On <https://youtu.be/aWPgJkOdUZU> kwam dit mooi als animatie tot uiting.

Naar aanleiding van dit filmpje gaven deelnemers aan dat het belangrijk is om als familie erbij te zijn en naast degene die ziek is te staan. 'Het raakte me, het maakt ook duidelijk dat je als naaste een andere weg hebt te gaan dan degene die het leven los moet laten'.

Bij een andere deelnemer riep de kluwen wol op dat de vier dimensies van de palliatieve benadering niet los van elkaar te zien zijn. Maar dat ze met elkaar verweven zijn.

Meer lezen over de vier dimensies? <https://www.agora.nl/kennisbank/vijf-infographics-als-instrument-voor-professionals-op-het-gebied-van-de-palliatieve-benadering/>

Jose sprak verder over verschillende leefgebieden en onderwerpen die in psychosociale ondersteuning van belang zijn. Hierbij kun je denken aan de gezinssituatie, werk, voorgeschiedenis, eerdere stressvolle gebeurtenissen en de coping stijl. Maar ook aan ziektegeschiedenis, de relatie met het medisch team, duidelijkheid over medisch beleid en wensen en vragen m.b.t. ziekte en levenseinde. Dit zijn allemaal onderwerpen die invloed hebben op vragen en behoeften die mensen kunnen hebben in de laatste levensfase.

Om mensen in deze laatste levensfase maar zeker ook hun naasten goed te ondersteunen kan er gebruik gemaakt worden van het SCHOON-begeleidingsmodel. Dit is een model dat op 6 punten aangeeft waar je aan kan denken als je met de ander in gesprek gaat. In de presentatie wordt dit nader toegelicht.

Aan de hand van een casus van een meneer in een Hospice met een ingewikkelde familierelatie gingen deelnemers in kleine groepen met elkaar in gesprek. In de allerlaatste –terminale- fase dienden allerlei complexe, eerdere verlieservaringen zich aan. Jose sprak hierbij over de verlieskast. Op momenten van naderend verlies kan het zo zijn dat de kast vol zitten met ervaringen, dat laadjes openschieten. Ervaringen en verdriet komen dan weer naar de oppervlakte. De vraag waarmee deelnemers in de breakout room aan de slag gingen was of je dan veel eerder psychosociale ondersteuningsvragen kan signaleren en oppakken. En hoe doe je dat dan? Welke ervaringen heb je daarmee?

Een wijkverpleegkundige gaf bv. aan dat ze bij de intake en indicatiestelling met het model van Positieve Gezondheid werkt: daarbij komen alle dimensies aan bod. 'We komen niet alleen voor de wond of lichamelijke verzorging, maar stellen vooral de vraag 'Wat is van betekenis voor je leven, wat betekent kwaliteit van leven in deze fase?' Als het gewenst is verwijst ze door naar POH, VPTZ of andere organisaties in de regio.

Iemand anders noemde dat cliënten soms heel andere dingen willen dan hun familieleden. Psychosociale begeleiding van familieleden duurt wel eens meer dan een jaar, vertelde iemand van het maatschappelijk werk.

Wil je meer weten over psychosociale ondersteuning van mensen in de laatste levensfase? Lees dan het interview met José van Nus op onze website en daarin de verwijzing naar de scholing die zij samen met de beroepsvereniging BPSW organiseert.

<https://www.agora.nl/kennisbank/scholing-palliatieve-zorg-voor-sociaal-werkers-bij-bpsw/>